

Salamanderbloggen

55 unge salamanderforskere på kunnskapsjakt

Mandag 03. juli 2017 - 00:32

Jeg har ofte med skoleklasser ut i felt for å hjelpe meg å telle salamander. Nylig inviterte jeg elevene på 7. trinnet ved Røyslimoen skole på Lillehammer til Iglestjern for å være salamanderforskere for en dag. På forhånd hadde de studert hvordan salamandern ser ut og hvordan den lever. Målet med utflukten var at elevene skulle hjelpe til å bestemme og telle små- og storsalamander. I tillegg skulle de lære om salamandernes naboer i tjernet.

[Bli med inn i salamanderens verden >](#)

Den naturlige skolesekken

Elever i 7. klasse ved Røyslien skole på Lillehammer ble med ut på tur for å telle salamander. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Forskerdagen ble utviklet sammen med lærere ved Røyslimoen skole allerede i 2011, som et prosjekt i [Den naturlige skolesekken](#) Nå står skolen selv for forberedelsene og jeg stiller opp med en feltdag.

Den naturlige skolesekken er en nasjonal skolesatsing fra utdanningsmyndighetene og miljømyndighetene, som skal bidra til bevissthet om

Den naturlige skolesekken legger vekt på å bruke nærmiljøet og lokale aktører utenfor skolen i flerfaglig undervisning med fokus på bærekraftig utvikling. Læreplanen for grunnskolen inneholder mål om forskningsspørsmål, naturundersøkelse, databearbeiding, mangfold i naturen og bestemmelse av planter og dyr. Salamanderforskning passer derfor godt som prosjekt i skolen.

Rusefangst

Salamanderne fanges med ruser. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Oppgaven som elevene fikk var å sjekke salamanderruser. Rusene, som egentlig er laget for å fange ørekyte, hadde stått ute i 24 timer. De sammenleggbare nettingrusene settes på grunt vann nær land, har ingen åte og fungerer godt til fangst av salamander

Hver gruppe fikk i oppgave å sjekke fem ruser. Elevene skulle bestemme art- og kjønn på salamanderne.

Elevene hadde fått utdelt en 30 liter stor plastboks hvor de tømte fangsten. I tillegg til salamander, fanget elevene også vannkalver, ulike teiger, igler og rumpetroll med rusene. Alt ble samlet i plastboksene. Elevene måtte samarbeide i grupper for å bestemme og telle opp fangsten.

Alle elevgruppene fikk stor fangst. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Flinke elever

Jeg har laget et skjema som elevene fyller inn rusefangsten i. Bestemmelsen av dyrene går like greit hvert år. Elevene lærer seg fort forskjellen mellom små- og storsalamanderen og mellom hann og hunn. Også de andre dyrene greier de å bestemme med litt øvelse.

Elvene fikk bruke en plastbelagt bestemmelsesnøkkel til å finne ut hva slags dyr de fant. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Det samme skjer hvert år. Til å begynne med er det mange elever som vegrer seg for å ta på salamanderne. På slutten av dagen er det knapt noen som ikke har holdt en salamander og studert den nøye. Mange av elevene skulle nok også gjerne ha hatt med seg en ny venn hjem. Det er dessverre ikke lov.

Elevene førte resultatet av tellingene inn på et eget skjema. (Foto: Børre K. Dervo ©)

Sårbart og fredet dyr

Salamanderne er fredet og det er i utgangspunktet ikke lov til å fange dem. For å få lov til det trengs en fangstillatelse fra Miljødirektoratet. Undervisning er et av formålene de det er åpnet for å søke om fangstillatelse til. Skoler som kunne tenke seg å prøve salamanderfangst i skolen, kan man ta kontakt med nærmeste universitet, høyskole eller Fylkesmannens miljøvernnavdeling for å få hjelp.

[Det er også stoff å finne på nettet.](#) Både i Trøndelag og i Nittedal er det laget gode opplegg for skolene.

[Bli med inn i salamanderens verden >](#)

Stor- og småsalamander. (Foto: Børre K. Dervo ©)

For de som måtte lure på om dyrene tåler å en dag med så mange elever, så er svaret ja. Elevene lærer fort hvordan de skal håndtere dyrene humant.

[Hva gjør jeg hvis jeg finner en salamander? >](#)

Det er heller ikke elvenes forstyrrelse denne ene dagen i året som er problemet for salamanderne. Det som truer salamanderne igjenfylling av yngelokaliteter, fiskeutsettinger og tap av overvintringsplasser. Jeg tror at en forskerdag for elever er med på å skape kunnskap og holdninger som kommer salamanderne til gode. Holdninger som seinere er med på å hindre ødeleggelse av salamandernes leveområder og eventuelt fører til at tiltak blir gjennomført når skader er påført.

[Populært og strandnært trestjernes hotell for firbeinte ønsker flere gjester >](#)

Om forskning.no

- [Forskning.no](#) er en nettavis med norske og internasjonale forskningsnyheter.
- [UNG.forskning.no](#) er nyheter om forskning for barn og unge.
- [Forskning.no](#) gis ut under [Redaktørplakaten](#).
- Ansvarlig redaktør / daglig leder: Nina Kristiansen, tlf 414 55 513 / nina@forskning.no
- Redaksjonssjef: Bjørnar Kjensli, tlf 942 43 567
- [Personvernerklæring](#)

Kontakt oss

epost@forskning.no / tlf 22 80 98 90

[Redaksjonen](#) – ansatte

Annonser/stillingsmarked:

Preben Forberg, tlf 413 10 879

Sandakerveien 24 C, Bygg D3

Pb 5 Torshov, 0412 Oslo

Følg oss

[@forskningno](#)

[/forskning.no](#)

[/UNG.forskning.no](#)

[/ScienceNorway.no](#)

forskning.nos eiere

Akvaplan-niva

Artsdatabanken

De nasjonale forskningsetiske komiteene

De regionale forskningsfondene

Diku – Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning

Fafo

Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfinansiering

Forsknings- og utviklingsavdelingen, Psykisk helse og rus, Vestre Viken HF

Forsvarets forskningsinstitutt

Framsenteret

Fridtjof Nansens Institutt

GenØk – Senter for biosikkerhet

Handelshøyskolen BI

Havforskningsinstituttet

Høgskolen i Innlandet

Høgskulen på Vestlandet
Høgskolen Kristiania
Institutt for samfunnsforskning
KS FoU
Kompetanse Norge
Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
Meteorologisk institutt
NIBIO

NIKU Norsk institutt for kulturminneforskning
NILU - Norsk institutt for luftforskning
NLA Høgskolen
NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
NORSØK – Norsk senter for økologisk landbruk
NSD – Norsk senter for forskningsdata
NTNU
Narviksenteret
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS)
Nasjonalt senter for e-helseforskning
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning
Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge - NUBU
Nofima
Nokut
Nord universitet
Nordlandsforskning
Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Norges Geotekniske Institutt
Norges Handelshøyskole
Norges forskningsråd
Norges geologiske undersøkelse
Norges idrettshøgskole
Norsk Polarinstitutt
Norsk Regnesentral

Norsk Romsenter
Norsk Utenrikspolitisk Institutt
Norsk institutt for naturforskning (NINA)
Norsk institutt for vannforskning (NIVA)
Opplysningskontoret for Meieriprodukter
OsloMet – storbyuniversitetet
RBUP Øst og Sør
Ruralis – Institutt for rural- og regionalforskning
SINTEF
Senter for grunnforskning (CAS)
Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter
Simula Research Laboratory
Statens Vegvesen FoU
Statped
Sykehuset Innlandet HF
Tannhelsetjenestens kompetansesentre
Telemarksforskning
UiT Norges arktiske universitet
Universitetet i Agder

Universitetet i Stavanger
Universitetet i Sørøst-Norge
Universitetssenteret på Svalbard (UNIS)
Vestlandsforskning
Veterinærinstituttet
Vitenskapskomiteen for mat og miljø

Powered by Labrador CMS